

**YEMEK VE GÜÇ İLİŞKİSİ: AÇLIK OYUNLARI SİNEMA FİLMİ ÖRNEĞİ (THE
RELATIONSHIP BETWEEN FOOD AND POWER: THE CASE OF THE HUNGER GAMES FILM)**

Beyda OKUR ^{1*} (orcid.org/ 0009-0003-7619-2387)

Pınar ŞENEL ² (orcid.org/ 0000-0001-8437-1367)

¹Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Eskişehir, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Eskişehir, Türkiye

Özet

Yemek, insan yaşamının en temel ihtiyacı olmakla birlikte fiziksel gücü sağlarken toplumdaki bireylerin hangi besinleri nasıl tükettikleriyle ilgili olarak da statü ve toplumsal güç ile ilişkilidir. Bu çalışma, sinema filmlerinde yemek gösterimlerinin fiziksel ve toplumsal gücü nasıl temsil ettiğini Açlık Oyunları film serisi üzerinden incelemektedir. Çalışma kapsamında 2012 ve 2023 yılları arasında vizyona giren Açlık Oyunları film serisinin 2012-2023 yılları arasında gösterime giren beş filmi göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda beş filmlik sinema film serisinde, yemeğin fiziksel ve toplumsal gücü temsiline ilişkin 21 sahne tespit edilmiştir. Yemeğin sahnelerde bir insanın hayatta kalabilmek ve diğer insanlardan daha dayanıklı olabilmek üzere fiziksel gücü temsil ettiği, toplumdaki farklı bir gruptan statü, itibar ve yaşam biçimi bakımından farklılık sağlaması ve bu grup üzerinde baskı oluşturabilmesiyle ise toplumsal gücü temsil ettiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yemek ve Güç, Gastronomi, Toplumsal Eşitsizlik, Statü

Abstract

Food, as a fundamental human necessity providing physical strength, is also intricately linked to status and social power in how individuals consume certain foods within society. The representation of food's relationship with both physical and social power in cinema serves as the research problem. The aim of this study is to examine the correlation between food, physical strength, and social power through the lens of The Hunger Games film series. Using a semiotic analysis method, the five films released between 2012 and 2023 within The Hunger Games film series were analyzed. The research identified 21 scenes across the series where food symbolically represents physical survival and resilience compared to others, thereby symbolizing physical power. Additionally, it signifies social power by differentiating status, reputation, and lifestyle within society and exerting pressure on these groups.

Keywords: Food and Power, Gastronomy, Social Inequality, Status

Giriş

Yeme eylemi, beslenmeyle birlikte sosyo-kültürel ve ekonomik birçok öğeyle ilişkilidir (Park, Sung, Choi, Ryu, Chang ve Gittelsohn, 2017). Yeme eyleminin beslenmeye yönelik yönü fiziksel güç ile üstün olmayı sağlarken sosyo-kültürel ve ekonomik yönü toplumdaki farklı gruplar arası güç kavramını açıklamaktadır (Lovhaug, Granheim, Djojoseparto, Harrington, Kamphuis, Poelman ve Terragni, 2022). Yeme eyleminin fiziksel ve toplumsal güç ile ilişkisi tarihteki birçok olay veya olguya da yön vermesine veya bu olay veya olgulardan etkilenmesine neden olmuştur. Tarihteki savaşlar, toplumsal ve yaşamsal düzenler, bu düzenler içerisindeki sosyal sınıflar ve gündelik yaşamdaki birçok sosyo-kültürel olgu yeme eylemiyle ilişkilidir (Rozin, 1996; Assan, 2023; Sırıklı ve Kara, 2024). Sinema filmleri ise gündelik yaşama ait bir olguyu veya tarihteki bir olayı ele alarak kurgusallaştıran ve seyircide düşünme ve duygulanımı harekete geçiren kitle iletişim araçlarıdır (Demir ve Çencen, 2015). Literatürde yeme eyleminin sinema filmlerindeki gösterimini (Lindenfield ve Parasecoli, 2020; Demirel, 2023; Oymak, 2023), seyirci üzerindeki etkilerini (Mattar, Farran, Abi Kharma ve Zeeni, 2019; Kina, 2022; Reyt 2023) ve toplumsal açıdan temsil ettiği öğeleri (Yososhima, 2012; Kanık 2017; Matthes ve Nadirer, 2019; Uçkan Çakır, Okat ve Koç, 2022) ele alan çalışmalar bulunmakla birlikte fiziksel ve toplumsal güç kapsamında ele alan bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Araştırmanın amacı,

*Sorumlu yazar: okurbeyda@gmail.com

DOI: 10.33083/joghat.2026.606

yemeğin fiziksel ve toplumsal güç ile ilişkisinin Açlık Oyunları film serisindeki yemek gösterimleri ve temsilleri üzerinden incelenmesidir. Açlık Oyunları film serisi, yemek ve güç ilişkisini ana tema olarak çarpıcı sahneleriyle ele alması bakımından amaçlı örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada ilk olarak tarihten günümüze yeme eylemi ve güç ilişkisine değinilmiş ve sinema filmlerinde yeme eylemi açıklanmış daha sonra açlık oyunları film serisi, yemek ve güç ilişkisi kapsamında göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Kavramsal Çerçeve

Çalışmanın bu kısmı ‘‘yemek ve güç ilişkisi’’ ve ‘‘sinema ve yemek’’ olmak üzere iki başlık altında verilmiştir.

Yemek ve Güç İlişkisi

Yeme eylemine ilişkin tanımlar incelendiğinde, eylemin beslenmeyle bireylerin fiziksel gücünü sağlamanın yanı sıra diğer bireylere göre toplumsal güç sağlamalarında bir araç olduğu görülmektedir (Önal Kılıç, 2024). Literatür incelendiğinde yeme eylemini fiziksel güç ve toplumsal güç öğeleri olan statü ve itibar kapsamında ele alan birçok çalışmanın olduğu görülmektedir (Sırıklı ve Kara, 2024; Uysal, 2024; Gargaracı Kınay, 2024). Yeme eylemi ve fiziksel güç ilişkisinin tarihi, ilk toplum düzeninin ortaya çıkışına kadar uzanmaktadır (Kırmızıkuşak ve Aksoy, 2021). Toplumsal tarihin ilk zamanları olan avcılık toplayıcılık döneminde yemeğin elde edilmesi dışarıdaki zorlu koşul ve vahşi hayvanlar göz önünde bulundurulduğunda fiziksel olarak güçlü olan bireylere atfedilen bir görev olmuştur. Yaşamın en temel ihtiyacının fiziksel olarak güçlü olanlar genel de erkek tarafından karşılanması ise ataerkil toplum yapısını oluşturmuştur (Alhas, 2020). Neolitik dönemle birlikte yiyeceğin ev önündeki işliklerden elde edilip kadın tarafından ev içerisinde güvenli bir şekilde pişirilmesi yemek ve fiziksel güç ilişkisinde değişiklikler meydana getirse de Endüstri Devrimi ve dışarıda çalışmayla elde edilen yiyecek daha başka bir ifadeyle yiyeceğin dışarıdan temin edilmesi, yemek ve fiziksel güç ilişkisini tekrar pekiştirmiştir (Pilcher, 2023). Yemeğin fiziksel güçle ilişkisi tarihteki birçok savaşta da en önemli etken olarak ele alınmıştır (Üner, 2024). I. ve II. Dünya Savaşları’nda birçok ülkenin askerlerinin beslenmesini dolayısıyla güçlü olmasını sağlamak üzere tarımsal, işleme yönelik ve lojistik olmak üzere farklı gıda politikaları uyguladığı görülmüştür (Tunç, 2012; Şenel ve Sevigien, 2023). Boyacı (2022), yemeğin topyekün bir savaşta yalnızca askerlere değil halka da güç veren bir kitle imha silahı olduğunu belirtmiştir. Yemeğin toplumsal bir güç, statü ve itibar sağlama aracı olarak kullanımı ise en eski medeniyetlere kadar uzanmaktadır. Antik Yunan ve Roma’da soylulara verilen ziyafetler (Harland,2012), kusturma odaları (Halmi, 2009), halktan farklı olarak süslemelerle bezenmiş servis ekipman ve sofr düzenleri (Akdeniz,2019), yeme ve statü ilişkisinin tarihsel ve sosyal sınıflarda yansıma bulduğu örneklerdir. Orta Çağ Avrupa’sında tavuk soyluların, dana ve koyun eti orta sınıfın, domuz eti köylülerin yemeği olarak kabul edilmiş (Kırmızıkuşak ve Aksoy, 2021), Yeni Çağ’da ise tuz, şeker ve baharat soyluların erişebildiği yiyecekler olmuştur (Karaca, 2017). Yakın Çağ’da Endüstri Devrimi ve modernleşmeyle birlikte sosyal sınıflar farklılaşmış, yiyeceklere erişmek ekonomik gücü gerektirmiştir. Endüstri devrimiyle ortaya çıkan modern yaşam ve kitle üretimi olgusu, yemeğin elde edilmesi için satın alınması gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde dışarıda üreten ve satın alım için ekonomik şartları sağlayan bireyler yiyeceklere erişebilmiştir (Sakarya, Alkan ve Dörtöy, 2020). Ek olarak modern dönemde yiyecek erişimiyle birlikte tüketimi, ekonomik güce göre farklılaşmıştır. Düşük gelire sahip bireylerin karnını doyurmak üzere ekmek ve tahılları daha sık tüketirken yüksek gelirli bireylerin protein, sebze ve meyve ağırlıklı beslendiğini ortaya koyan (Yeşilçimen, 2023) ve sağlıklı beslenmenin sağlanmasıyla ekonomik gücü yüksek bireylerin düşük gelirli bireylere göre fiziksel olarak daha sağlıklı ve güçlü bireyler olduğunu tespit eden çalışmalar (Ulusoy ve Rakıcıoğlu, 2019) bulunmaktadır. Ek olarak günümüzde yeme eyleminin toplumsal bir güç ve üstünlük aracı olan itibarla da ilişkisine değinmek gerekmektedir. Dijitalleşmenin artmasıyla özellikle sosyal medyada paylaşılan yiyecek erişim ve tüketimi, yemeğin toplumda diğer bireylere göre güç ve üstünlük sağlayan bir itibar aracı olarak kullanılmasına da neden olmuştur (Çaycı, 2019). Sinema ve Yemek Sinema filmleri, tarihteki bir olay veya gündelik yaşama ilişkin olguları sanatsal ve kurgusal biçimde kitlelere sunan iletişim araçlarıdır. Yeme eyleminin en temel ihtiyaç olması ve yaşam içerisinde her an, her koşulda gerçekleşebilmesi, yeme eyleminin sahne olarak geçmediği bir sinema filmini neredeyse imkansız kılmaktadır (Demirel,2023). Ayrıca açlık, tokluk, haz, beğeni gibi duygular yemek aracılığıyla seyirci üzerine kolaylıkla yansıtılabildiğinden ve seyircilerin duygularını harekete geçirebildiğinden (Çinay ve Sezerel, 2020) yeme eylemi sinema filmi sahnelerinde sıklıkla kullanılmaktadır. Mattar ve ark. (2019), film türlerinin bireylerin yeme davranışını etkilediği bulgusuna ulaşmış; Rey (2023), sinema filmi aracılığıyla gösterilen bir restoranın ve yemeklerinin popüler bir tüketim ürünü haline gelme sürecini ortaya koymuştur. Yeme eyleminin sosyo-kültürel ve ekonomik yönü ise tarihteki birçok olay ve olguya yön vermesine veya bu olgu ve olaylardan etkilenmesine neden olduğundan sinemadaki temsil sanatı için eşsiz bir öğe olmasını sağlamıştır (Lindenfield ve Parasecoli, 2020). Ana teması yemek olan birçok sinema

filmi bulunmaktadır (Efron, 2009; Favreau, 2014; Gaztelu-Urrutia, 2019). Bu kapsamda literatürde sinema filmlerindeki yeme eylemini ve anlamlarını inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Çakır, Şengül ve Parmaksızoğlu (2020), sinemada yemekle aktarılmak istenen mesajların temalarını belirlemek üzere 43 sinema filmini içerik analizi yöntemiyle incelemiş, Çinay ve Sezerel (2020), Altun (2020), sinema filmlerinde hayvanların bağlamından kopararak ete dönüştürülmelerini ele alarak eleştirel bir söylem analizi gerçekleştirmiştir. Özer ve Şalkamoğlu (2024), Türk filmlerinde, Paves, (2020), İspanyol filmlerinde gastronomi öğelerinin sembolik anlamlarını incelemiştir. Sinema filmlerindeki yeme eylemini inceleyen farklı çalışmalar ve inceleme alanları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Sinema Filmlerindeki Yeme Eylemini İnceleyen Çalışmalar

Yazar/Yazarlar	Yıl	Tema
İlkay KANIK	2012	Yemeğin sosyo- kültürel anlamları
Jose Roberto Yasoshima	2012	Yemeğin metafor olarak kullanımı
Sigita Jurgilaite, Lina Pilelienne	2013	Yemeğin ürün yerleştirme olarak kullanımı
İlkay KANIK	2017	Zengin sofralarındaki yemekler ve içerikleri
Joerg Matthes, Brigitte Nadirer	2019	Yemeğin gösterimi ve seyircideki etkisi
Mirza KİNA	2022	Yemeğin duyumsal yönü
Merve UÇKAN ÇAKIR, Çinuçen OKAT, Pelin KOÇ	2022	Yemeğin sosyal sınıflara ilişkin temsili
Bihter İrem OYMAK	2023	Türk mutfak kültürüne ilişkin yemekler ve sinema filmlerinde gösterimi
Özlem ŞEN, Gizem CANDAN	2023	Yemeğin metafor olarak kullanımı
Gökhan DEMİREL	2023	Yemek, açlık ve çevresel faktörlerin birey kimliğindeki etkileri

Yöntem

Araştırmmanın amacı, yemek ile fiziksel ve toplumsal güç ilişkisini Açlık Oyunları film serisi üzerinden incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Göstergebilimsel analiz, sanat eserindeki sahne, resim, hareket, mimik gibi birçok unsuru inceleyerek nesnel yargılara ulaşma yöntemi olup dilbilimci Saussure tarafından bu yargılara gösterge, gösteren ve gösterilen olmak üzere 3 temel ilkeyle varılabileceği belirtilmiştir. Saussure’e göre maddi ve soyut her şey göstergedir (Lagopoulos ve Boklund Lagopoulou, 2020). Araştırmada Göstergebilimsel analiz yöntemi sinemada işitsel ve görsel göstergelerin kullanımı nedeniyle sıklıkla kullanılan bir analiz yöntemi olduğu (Aytaş ve Demir, 2024) ve seyirciye teknik olarak gösterilenle gerçekte ne gösterilmek istendiğini incelemesi (Çiçek, 2024) nedeniyle kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini yemek ve güç ilişkisinin ana tema veya alt tema olarak kullanıldığı sinema filmleri oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemiyle ana teması yemek ve fiziksel ve toplumsal güç ilişkisi olan Açlık Oyunları film serisi örneklem olarak belirlenmiştir. Film serisi; Açlık Oyunları (2012), Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (2013), Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 1 (2014), Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 2 (2015) ve Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023) olmak üzere beş filmden oluşmaktadır. Araştırmada film serisi sahnelerine Prime Video uygulamasından erişilmiştir. Film serisi sahneleri 13 Kasım 2024- 20 Ocak 2025 tarihleri arasında her iki araştırmacı tarafından 2 defa ayrı olarak izlenmiş ve araştırmacılar tarafından yemek ile ilişkili filmlerin dakikaları kaydedilmiş ve kodlanmıştır. Yemek ile ilişkili sahneler araştırmacılar tarafından fiziksel güç, toplumsal güç ve diğer olmak üzere 3 kod altında kaydedilmiştir. Analiz sürecinde ikinci aşamada araştırmacılar kodladıkları ve kaydettikleri film sahnelerini beraber izleyerek kodlarda uzlaşmış ve Göstergebilimsel analize fiziksel güç ve toplumsal güç ile ilişkili sahneler dahil edilip diğer kod temasındaki sahneler dikkate alınmamıştır. *Çalışma kapsamında herhangi bir insan veya hayvan denek üzerinde uygulama yapılmamış, anket, mülakat veya deney gibi girişimsel yöntemlere başvurulmamıştır. Analizler tamamen kamuya açık görsel materyaller (film sahneleri) üzerinden yürütüldüğü için çalışma etik kurul raporu gerektirmemektedir.*

Açlık Oyunları sinema filmi serisi, Amerikalı yazar Suzanne Collins’in Açlık Oyunları adlı 4 romanından sinemaya uyarlanmıştır. Film Panem adındaki ütopyik bir ülkede başkent Kapitol ile 12 mıntıka arasındaki fiziksel ve toplumsal güç farklılıklarını ve baskısını yemek üzerinden işlemektedir. Film, sosyo-ekonomik olarak toplumsal gücü fazla olan ve yeme eyleminin abartılarak gerçekleştirildiği Kapitol’de yaşayan grupların, sosyo-ekonomik olarak toplumsal gücü az ve açlıkla mücadele eden 12 mıntıka uyguladığı güç baskılarını tema olarak ele almaktadır. Filmde Kapitol’de yaşayan grup, mıntıka bölgelerinde yaşayan halka yalnızca hayatta kalabilmelerini sağlayacak kadar yemek vermekte, yoksul tutmakta ve bu gruba fiziksel ve toplumsal güç baskısını “Açlık Oyunları” adı verilen bir oyun üzerinden uygulamaktadır. Düzenlenen bu

oyunlar mıntıkları kontrol altında tutma ve gözdağı verme niteliği taşımaktadır. Oyun her yıl düzenlenmekte ve her mıntıkadan bir erkek bir kız iki çocuk seçilmektedir. Oyun sırasında açlık, soğuk ve rakibi ile mücadele eden çocuklardan fiziksel gücü fazla olan yalnızca birinin sağ kalmasına izin verilmekte ve çocuklar hayatta kalabilmek üzere birbirini öldürmektedir. Filmde Kapitol, açlıkla mücadele eden ve yalnızca hayatta kalmak üzere oyunlara katılmak zorunda kalan 12 mıntıkaya yemek üzerinden fiziksel ve toplumsal güç baskısı uygulayan bir grup olarak gösterilmektedir. Araştırmada yemek üzerinden temsil edilen fiziksel ve toplumsal güç kavramlarının gösterildiği film serisi, sahne konusu (gösteren), dakikaları ve kısa analizleri (gösterilen ve temsil) Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Açlık Oyunları Film Serisinde Yemeğin Fiziksel Ve Toplumsal Güç Temsillerine İlişkin Sahneler

Film serisi	Sahne konusu (gösteren)	Dakikası	Kısa Analizi (Gösterilen ve temsil)
Açlık Oyunları (2012)	Katniss karakterinin avlanmaya gitmesi	3.20-5.30	Sahne mıntıklar bölgesinde yaşayan Katniss’in, kendisinin ve ailesinin karnını doyurmak üzere avlanmaya gittiği gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun açlığını ve hayatta kalmak için fiziksel güç gerektiren avlamaya gitmesi gereğini temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Yaşlı adamın elindeki kemikleri kazıyarak yemeye çalışması	3.08-3.12	Sahne mıntıklar bölgesinde yaşayan yaşlı adamın bitmiş bir yiyeceği daha fazla yemeye çalışıyor olması gösterilmektedir. Yemek sahnede toplumdaki bir grubun açlığını ve fiziksel güç sağlamak için gerekliliğini temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Katniss karakterinin kardeşine Kapitol yetkililerinden fazla yemek almamasını söylemesi	17.34-17.46	Sahne mıntika bölgelerinden hayatta kalmak için Kapitol’dan daha fazla yemek isteyenlerin adının sonu ölümle bitebilen “Açlık Oyunları”na yazıldığı gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba yemek üzerinden yaptığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Katniss karakterinin Gale karakterine sarılarak vedalaşması	19.35-19.38	Sahne mıntika bölgelerinde yaşayan Katniss karakterinin Kapitol’dekilerin düzenlediği “Açlık Oyunları”na katılmak üzere veda edercesine Gale karakterine sarıldığı gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Katniss ve Peeta karakterlerinin birlikte zehirli yemişi yemeye yeltenmesi	127.42-129.10	Sahne mıntika bölgelerinde yaşayan ve birbirleriyle arkadaş olan Katniss ve Peeta karakterlerinin “Açlık Oyunları”na katıldıklarında birbirlerine rakip olmamak/öldürmemek adına beraber zehirli zehirli yiyecek yemeye yeltenmeleri gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Katniss ve Peeta karakterinin Kapitol’e giden trene bindiğinde yaşadığı şaşkınlık	20.24-20.46	Sahne mıntika bölgelerinde yaşayan Katniss ve Peeta karakterlerinin Kapitol’e giden trene binmesi ve Kapitol’de tüketilen lüks yiyecekler karşısında yaşadıkları şaşkınlık gösterilmektedir. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları (2012)	Kapitol’e giden trende Katniss, Peeta, Haymitch ve Effie karakterlerinin lüks yemeklerin bulunduğu bir yemek masasında olması	36.49-37.08	Sahne mıntika bölgelerinde yaşayan ve “Açlık Oyunları”nda zafer kazanan Katniss, Peeta, Haymitch ve Effie karakterlerinin, Kapitol’e giden trende lüks yiyeceklerle karşılaşması gösterilmektedir. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.

Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (2013)	Katniss karakterinin avını vurduğu sırada “Açlık Oyunları”nda öldürdüğü rakibinin halisünasyonunu görmesi	00.55-03.10	Sahne de muntika bölgelerinde yaşayan Katniss karakterinin hayatta kalmak için avladığı sırada “Açlık Oyunları”nda öldürdüğü rakibini görmesi ve büyük bir üzüntü yaşadığı gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (2013)	Kapitol’ e doğru giden trende 12 muntikanın ziyaret edilmesi ve “Açlık Oyunları”nda zafer kazananların lüks yiyecekler etrafında konuşması	13.08-13.50	Sahne de Kapitol’e giden trende “Açlık Oyunları”nda zafer kazananlar için hazırlanan lüks yemekler ve Katniss karakterinin kutlanan bu zaferde rakiplerini öldürmek zorunda kalmış olmalarına olan tepkisi gösterilmektedir. Yemek sahnede fiziksel gücü ve iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (2013)	Katniss ve Peeta karakterlerinin “Açlık Oyunları”nı kazandıkları için lüks yiyecekler tüketmesi ve kusturucu içecek	26.30-27.06	Sahne de Kapitol’de yaşayanların ve “Açlık Oyunları”nda zafer kazananların daha fazla lüks yiyecek tüketmek için kusturucu bir içecek içmesi gösterilmektedir. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (2013)	Katniss karakterinin çiğ balığı iştahla ve zorlukla yemesi	01.42.23-01.42.30	Sahne de muntikalar bölgesinde yaşayan ve “Açlık Oyunları”nda fiziksel güç toplayabilmek ve ölmek üzere Katniss karakterinin çiğ balık yemesi gösterilmektedir. Yemek sahnede fiziksel gücü temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 1 (2014)	Effie karakterinin muntikalar bölgesinde ayrıcalık beklemesi	32.42-32.57	Sahne de daha önce Kapitol’de yaşayan Effie karakterinin muntikalarda yaşayan diğerlerine göre ayrıcalık beklemesi gösterilmektedir. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 1 (2014)	Katniss karakterinin avlanmak için bir geyiğe yaklaşması	56-50-57.56	Sahne de muntikalar bölgesinde yaşayan Katniss karakterinin avlanmak için bir geyiğe yaklaşması gösterilmektedir. Yemek sahnede fiziksel gücü temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 2 (2015)	Katniss ve Peeta karakterlerinin geçmişe ilişkin konuşması	21.40-22.04	Sahne de muntikalar bölgesinde yaşayan Katniss ve Peeta karakterinin geçmişte yaşadıkları bir olayı konuşması gösterilmektedir. Konuşma Peeta karakterinin domuza verilmesi gereken ekmeği ölmemesi için Katniss’e vermesi üzerinedir. Yemek sahnede fiziksel gücü ve bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Lucy Gray karakterinin Snow karakterine yiyecek getirmesini söylemesi	23.59-24.05	Sahne de muntikalar bölgesinde yaşayan Lucy Gray karakterinin kapitol’de yaşayan Snow karakterine "hasattan beri hiçbir şey yemedik" diyerek yiyecek bir şeyler istemesi gösterilmektedir. Yemek sahnede toplumsal güç farkı ve baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Snow karakterinin “Açlık Oyunları”na seçilenlere gizlice yemek götürmesi	27.53-28.14	Sahne de Kapitol’de yaşayan Snow karakterinin duyarlılık göstererek “Açlık Oyunları”na seçilenlere yemekhaneden gizlice yemek götürmesi gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Sejanus karakterinin “Açlık Oyunları”na katılanlara gizlice yemek götürmesi	28.42-29.00	Sahne de Kapitol’de yaşayan Sejanus karakterinin kendisi gibi Kapitol’de yaşayan Snow karakterine uyarak ve duyarlılık göstererek “Açlık Oyunları”na katılanlar için yemekhaneden gizlice yemek götürmesi gösterilmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.

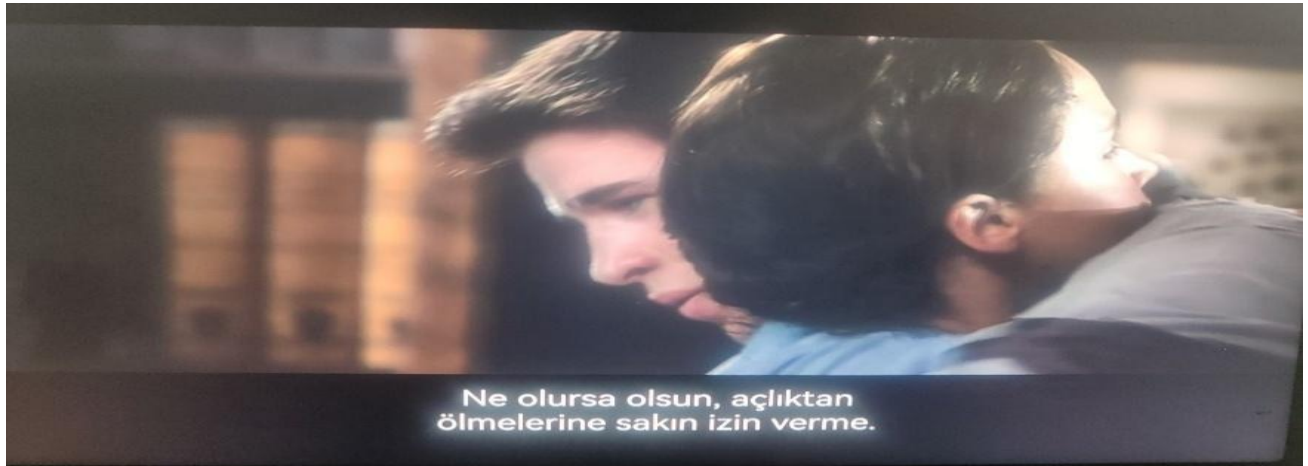
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Sejanus karakterinin Marcus karakterine yemekhaneden getirdiği yemeği gizlice uzatması	29.10-29.26	Sahnede eskiden mıntıklar bölgesinde yaşayan ve yine mıntıklar bölgesinde yaşayan Marcus ile arkadaş olan Sejanus karakterinin şimdi Kapitol’de yaşadığından eski arkadaşına gizlice yemek götürmesi gösterilmektedir. Yemek sahnede toplumsal güç farkını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Lucy Gray karakterinin Snow karakterinin verdiği yiyecekten arkadaşı Jessup’a uzatması	29.34-29.50	Sahnede Kapitol’de yaşayan Snow karakteri tarafından mıntıklar bölgesinde yaşayan Lucy Gray karakterine getirilen yemeğin Lucy Gray karakteri tarafından arkadaşı ile paylaşması gösterilmektedir. Sahnede Lucy Gray kendisi gibi aç olan arkadaşıyla hayatta kalabilmesi için yemeğini paylaşmaktadır. Yemek sahnede fiziksel gücü ve bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskını temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Akıl hocasının öğrencisiyle alay etmesi	30.08-30.19	Sahnede Kapitol’de yaşayan ve “Açlık Oyunları”na katılmak üzere olan kişileri eğiten bir akıl hocasının, mıntıklar bölgesinde yaşayan ve kafeste bulunan öğrencisine içecek dolu bir şişeyi uzatması ve karakterin içeceği almak için uzandığında akıl hocasının alaylı şekilde içeceği geri çekmesi gösterilmektedir. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını ve bir grubun diğer grup üzerine uyguladığı baskıyı temsil etmektedir.
Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (2023)	Snow karakteri ile Lucy Gray karakterinin konuşması	30.21-30.30	Sahnede Kapitol’de yaşayan Snow karakterinin mıntıklar bölgesinde yaşayan Lucy Gray karakterine sana getirdiğim her yiyeceği arkadaşın Jessup’la paylaşacak mısın diye sorması gösterilmektedir. Sahne Lucy karakterinin “Neden? Arenada onu boğmak için güç mü kazanmalıyım, bu bana göre değil” konuşmalarıyla devam etmektedir. Yemek sahnede fiziksel gücü, iki grup arasındaki toplumsal güç farkını ve bir grubun diğer bir grup üzerine uyguladığı güç baskını temsil etmektedir.

Tablo 2’de yer alan yemekle ilişkili fiziksel ve toplumsal güç sahnelerinden bazılarının detaylı analizleri sahne konusu (gösteren) başlıklarıyla aşağıda sunulmuştur.

Katniss karakterinin Gale Karakterine Sarılarak Vedalaştığı Sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin ilk filmi olan Açlık Oyunları’nda (2012) geçmektedir. Sahne filmin 19. dakikası, 35. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 1. Açlık Oyunları (2012) Filmi ve Katniss ve Gale Karakterlerinin Veda Sahnesi (00.19.35)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Sarılmak	Katniss karakterinin Gale karakterine sarılarak vedalaşması	Katniss karakterinin Kapitol'dekilerin düzenlediği "Açlık Oyunları"na katılmak üzere veda edencesine Gale karakterine sarılması

12. Mıntıka'da yaşayan Katniss karakterinin kız kardeşi "Açlık Oyunları"na katılmak üzere Kapitol tarafından seçilmiştir. Katniss karakteri ise buna dayanamayarak kardeşi Prim yerine gönüllü oyuncu olmuştur. Sahnede Katniss karakteri "Açlık Oyunları"na giderken arkadaşı Gale karakterine sarılır ve ailesini ona emanet ederek "Ne olursa olsun, açlıktan ölmelerine sakın izin verme" sözlerini söyler. Sahnede mıntikalarda açlık içerisinde yaşayan, kontrol altında tutulmak ve göz dağı verilmek için "Açlık Oyunları"na katılmak zorunda bırakılan bir grubun çaresizliği, hayatta kalmak üzere fiziksel gücü ile sınanması gereği ve bu sırada açlıkla mücadele eden ailelerini de düşünmeleri gösterilmektedir. Sahnenin hemen öncesinde ise Katniss karakteri Kapitol tarafından bir odaya alınır ve ailesiyle vedalaşması için üç dakika zaman tanınır. Katniss karakteri bu süreçte kardeşi Prim'e, "Prim dinle. İyi olacaksın. Onlardan fazla yiyecek alma. Adını tekrar tekrar yazdırmana değmez, anladın mı?... Beni dinle Prim, Gale sana avladıklarını getirecek, keçi peynirini de satarsın." der. Gerek sahne öncesi gerekse sahnede gösterilenlerden anlaşılacağı üzere Kapitol yetkilileri mıntikalarda kontrol etmek ve göz dağı vermek üzere her sene "Açlık Oyunları" düzenlediği gibi mıntikalardan hayatta kalabilmek üzere yiyecek isteyenleri bu oyuna tekraren seçmektedir. Dolayısıyla sahnede Katniss "Açlık Oyunları"na Prim'in tekrar seçilmemesi için fazla yemek istememesi gerektiğini tavsiye etmektedir. Yemek sahnede bir grubun diğer bir grup üzerine uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.

Katniss ve Peeta Karakterlerinin "Açlık Oyunları"nı Kazandıkları İçin Lüks Yiyecekler Tüketmesi ve Kusturucu İçeceğin Görüldüğü Sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin ikinci filmi olan Açlık Oyunları: Ateşi Yakalamak filminde geçmektedir. Sahne filmin 26. dakikası, 44. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 2. Açlık Oyunları: Ateşi Yakalamak Film Ve Katniss Ve Peeta'nın Kapitol'deki Galibiyet Kutlaması Sahnesi (00.26.44)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Lüks yiyecekler ve kusturucu içecek	Katniss ve Peeta karakterlerinin "Açlık Oyunları"nı kazandıkları için lüks yiyecekler tüketmesi ve kusturucu içecek	Kapitol'de yaşayanların daha fazla lüks yiyecek tüketmek için kusturucu bir içecek içmesi

Serinin ikinci filmi olan Açlık Oyunları: Ateşi Yakalamak Film'i'nde Katniss ve Peeta karakterleri "Açlık Oyunları"ndan sağ çıkabilen iki kişidir. İlk filmde açlık oyunları sonunda ilk kez iki kişinin sağ çıkmasına izin vermişlerdir çünkü onlar birbirlerine aşık olduklarını ve zehirli yemişle birlikte ölebileceklerini kanıtlamışlardır. Sahnenin ilk saniyelerinde "Açlık Oyunları"nın galibi olan Peeta ve Katniss karakterlerinin Kapitol'de düzenlenen galibiyet kutlamasına girişleri ve kutlamanın gösterişliliği görünmektedir. Kutlamadaki herkes çok şık giyinmiştir. Sahnenin devamında Karakterler içeriye girdiklerinde kutlamadaki bir kadın tatlı

dolu bir tabağı Katniss ve Peeta'ya uzatır ve “Şunlardan birini deneyin, efsaneler.” der. Peeta, “Birtane bile yiyemem artık.” dedikten sonra kadının yanındaki bir adam pembe renkli bir içeceği Peeta'ya uzatarak “Al.” der. Peeta içeceğin ne olduğunu merak ederek “Bu ne?” dediğinde ise kutlamadaki kadın, “Seni kusturur. Böylece yemeye devam edebilirsin.” diye cevap verir. Sahnede gösterilenlerden de anlaşılacağı üzere Kapitol'de yaşayanlar lüks ve ihtişam içerisinde yaşamakta, mıntikalarda aç olarak yaşayanların tersine yiyecekleri tüketebilmek üzere kusturucular kullanmaktadır. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.

Katniss Karakterinin Çiğ Balığı İştahla ve Zorlukla Yediği Sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin ikinci filmi olan Açlık Oyunları: Ateşi Yakalamak filminde geçmektedir. Sahne filmin 1 saat 42. dakikası, 23. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 3. Açlık Oyunları; Ateşi Yakalamak (01.42.23)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Çiğ balık	Katniss'in çiğ balığı iştahla ve zorlukla yemesi	Açlık oyunları sırasında fiziksel güç toplayabilmek ve ölmek için Katniss'in çiğ balık yemesi

İlk filmdeki “Açlık Oyunları”nda 11. Mıntıkadan Rue adında bir kız çocuğu Katniss karakterinin açlık oyunları sırasında hayatının kurtulmasına yardımcı olmuştur. İş birliği içindelerken öldürülen Rue'ya dayanamayan Katniss kameralara 11. Mıntıkaya acılarını anladığını ve saygı duyduğunu gösteren bir el işareti yapmıştır. Bunun üzerine 11. Mıntıkada isyan başlamıştır. Kapitol tarafından da bastırılmaya çalışılmıştır. Katniss karakteri dolayısıyla artık mıntikalardaki isyanın sembolü haline gelmiştir. Buna bir çözüm bulmak isteyen ve Kapitol'de yaşayan başkan Snow karakteri Katniss'i direkt öldürerek tepki almamak adına o yılki açlık oyunlarının formatını değiştirmiştir. “Açlık Oyunları”nda her mıntıkadan bir kız bir erkek olmak üzere daha önceki yılların galipleri oynayacaktır ve 12. Mıntika'daki tek galip kız zaten Katniss'dir. Sahnenin hemen öncesinde “Açlık Oyunları”na Katniss gibi katılmış olan Finnick karakteri balık avlar. Sahnede Katniss karakterinin avlanmış çiğ balığı “Açlık Oyunları”nda hayatta kalabilmek ve oyunda güç olabilmek üzere hem iştahla hem de zorlukla yemekte olduğu gösterilmektedir. Yemek sahnede fiziksel gücü temsil etmektedir.

Effie Karakterinin Mıntıklar Bölgesinde Ayrıcalık Beklediği Sahne

Sahne Açlık Oyunları Film serisinin üçüncü filmi olan Açlık Oyunları: Alaycı Kuş 1 filminde geçmektedir. Sahne filmin 32. dakikası, 50. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 4. Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 1 (00.32.50)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Ayrıcalık beklentisi	Effie karakterinin mıntıkalar bölgesinde ayrıcalık beklemesi	Daha önce Kapitol'de yaşayan Effie karakterinin mıntikalarda da gıda bağlamında ayrıcalık beklemesi

Sahne mıntikalardaki isyanın sembolü olmuş Katniss karakteri, öncesinde Kapitol'de yaşayan fakat Katniss'in "Açlık Oyunları"ndaki akıl hocalığını yapmış olduğu için mıntıkalar bölgesine atılan Effie ve mıntıkalar bölgesindeki farklı bir karakter olan Gale 13. Mıntika'nın yemekhanesindedirler. Eskiden Kapitol'de lüks ve ihtişam içerisinde yaşayan Effie'nin sahnede diğer herkes gibi sıradan görünmekten ve aynı yiyecekleri tüketmekten rahatsız olduğu gösterilmektedir. Sahnenin hemen öncesinde suyu tutup kahveyi özlediğini söyler ve "En azından üst rütbelilerin biraz lüksü olur.." der. Effie'nin Kapitol'deki lüks ve ihtişamlı yaşamı mıntıkalar bölgesinde sıradanlaşmış, tükettiği yiyecekler farklılaşmış hatta porsiyonlar bile son derece azalmıştır. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.

Katniss ve Peeta Karakterinin Geçmişe İlişkin Konuştuğu Sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin dördüncü filmi olan Açlık Oyunları: Alaycı Kuş 2 filminde geçmektedir. Sahne filmin 22. dakikası, 3. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 5. Açlık Oyunları; Alaycı Kuş 2 (00.22.03)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Ekmek	Katniss ve Peeta karakterlerinin geçmişe ilişkin konuşması	Katniss'in açlıktan ölmek üzereyken Peeta'nın domuza vermesi gereken ekmeği kendisine hatırlatması

Sahnenin hemen öncesinde mıntıkalar bölgesinde yaşayan ve “Açlık Oyunları”nda birbirine rakip olan Katniss ve Peeta birbirini öldürmeye çalışmıştır. Sahnede Katniss karakterinin hastanede tedavi gören ve rakibi olan Peeta'nın ziyaretine geldiği görülmektedir. Peeta, geçmişte annesi fırında çalışırken Katniss'in aç olduğunu fark etmiş ve acıyarak annesinin domuza vermesini söylediği ekmeği Katniss'e doğru atmıştır. Sahnede Katniss karakterinin Peeta karakterine geçmişte yaşadıkları bu olayı anlatması ve kendisine açken yemek verdiği için ona vefa borcu duyduğu gösterilmektedir. Sahnede Katniss gözleri dolu bir şekilde Peeta karakterine “Günlerdir yediğimiz yemek o olmuştur” der. Sahnede ekmek toplumdaki iki grup arasındaki toplumsal güç farkını temsil etmektedir.

Lucy Gray Karakterinin Snow Karakterine Yiyecek Getirmesini Söylediği Sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin beşinci ve son filmi olan Açlık Oyunları: Kuşların ve Yılanların Şarkısı filminde geçmektedir. Sahne filmin 24. dakikası, 2. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 6. Açlık Oyunları; Kuşların ve Yılanların Şarkısı (00.24.02)

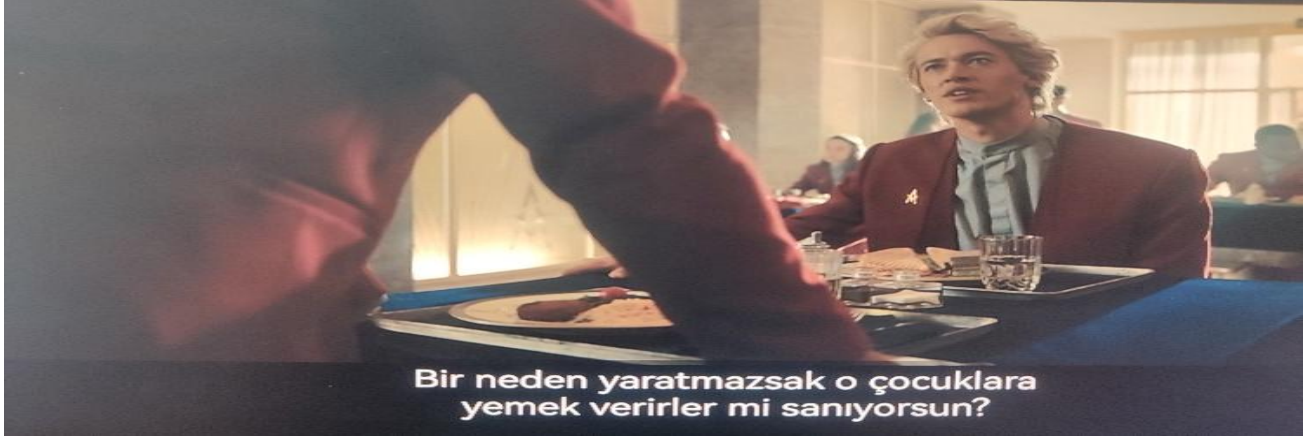

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Yiyecek istemek	Lucy Gray karakterinin Snow karakterine yiyecek getirmesini söylemesi	Mıntıkalar bölgesinde yaşayanların Kapitol'de yaşayanlardan yiyecek istemesi

Serinin son filmi olan filmde “Açlık Oyunları”nın ilk yıllarına geçmişe dönülmektedir. Snow karakteri Kapitol'de bir öğrencidir ve o yıl her öğrenciye mıntıkalar bölgesinden “Açlık Oyunları”na katılmak üzere bir çocuğun danışan olarak verileceği söylenmiştir. Kapitol'de yaşayan öğrenciler mıntıkalar bölgesinde yaşayan ve “Açlık Oyunları”nda yarışacak öğrencilere bu oyun için akıl hocalığı yapacaktır. Öğrenciler akıl hocalığı yapacağı çocukların “Açlık Oyunları”ndaki performansına göre not alacaktır. Sahnede akıl hocası Snow karakterinin “Açlık Oyunları”nda oynayacak öğrencisinin yanına gizlice gittiği ve öğrencisi Lucy Gray'in merhamet bekleyen gözlerle Snow'dan yemek getirmesini istediği gösterilmektedir. Lucy Gray Snow'a “hasattan beri hiçbir şey yemedik” der. Yemek sahnede iki grup arasındaki toplumsal güç farkı ve baskısını temsil etmektedir.

Sejanus karakterinin “Açlık Oyunları”na katılanlara gizlice yemek götürdüğü sahne

Sahne Açlık Oyunları film serisinin beşinci ve son filmi olan Açlık Oyunları: Kuşların ve Yılanların Şarkısı filminde geçmektedir. Sahne filmin 28. dakikası, 8. saniyesinde gösterilmektedir.

Şekil 7. Açlık Oyunları; Kuşların Ve Yılanların Şarkısı (00.28.08)

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Yiyecek ve tartışma	Sejanus karakterinin “Açlık Oyunları”na katılanlara gizlice yemek götürmesi	Kapitol’de yaşayanlardan mıntikalarda yaşayanlara yiyecek götürmesi

Sahne Kapitol’de yaşayan Snow karakteri “Açlık Oyunları”nda akıl hocalığını yaptığı mıntikalar bölgesinde yaşayan Lucy Gray karakterine gizlice yemek götürmek için yemekhanede kendi yemeğinden gizlice beze koymaktadır. Bu sırada kendisi gibi Kapitol’de yaşayan ve “Açlık Oyunları”nda akıl hocalığı yapan arkadaşı Sejanus karakteri gelir ve “Sırf bahis koysunlar diye o kızı beslemeye mi niyetlisin?” der. Snow’un “Bir neden yaratmazsak o çocuklara yemek verirler mi sanıyorsun? Aç kalan haracın şansı olabilir mi?” ifadesi üzerine Sejanus kendi yemeğinden “Açlık Oyunları”ndaki danışanına götürmek üzere ayırır. Sahne Snow ve Sejanus karakterlerinin “Açlık Oyunları”ndakilere acılamakla birlikte Kapitol’dekiler tarafından hem kendileri hem de danışanları cezalandırılmasın diye gizlice yemek götürmesi toplumdaki bir grubun diğer bir gruba uyguladığı fiziksel ve toplumsal güç baskısını temsil etmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Bir toplumu anlayabilmek üzere en temel ihtiyaç olan yemek, incelenen topluma ilişkin birçok veri sunmaktadır. Toplumdaki açlık oranı, tüketilen besinler ve hangi koşullarda nasıl tüketildiği toplumun fiziksel güç ve sağlığı ile farklı bir toplumdan sosyo-ekonomik olarak üstünlüğüne ilişkin en önemli kanıtları oluşturmaktadır. Yemeğin fizyolojik ve sosyo-ekonomik bu yönleri farklı açılardan literatürde ele alınmakla birlikte sinema filmlerinde de önemli temsillerde bulunmasına neden olmuştur. Araştırmada yemeğin fiziksel ve toplumsal gücü temsiliyi incelemek üzere amaçlı örneklem yöntemiyle “Açlık Oyunları” film serisi göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda, beş filmlik sinema film serisinde, yemeğin fiziksel ve toplumsal gücü temsiline ilişkin 21 sahne tespit edilmiştir. Yemeğin sahnelerde bir insanın hayatta kalabilmek ve diğer insanlardan daha dayanıklı olabilmek üzere fiziksel gücü temsil ettiği, toplumdaki farklı bir gruptan statü, itibar ve yaşam biçimi bakımından farklılık sağlaması ve bu grup üzerinde baskı oluşturabilmesiyle ise toplumsal gücü temsil ettiği bulgusuna ulaşılmıştır. Film serisinde yemeğin fiziksel güç temsilleriyle ilişkili sahnelerin açlık, avlanma, çaresizlik, fiziksel acı, hüznün, hayatta kalabilmek üzere bencillik ve öldürme ile aç olan diğer bir insana karşı empatiye ilişkin konularla işlendiği, toplumsal güç temsilleriyle ilişkili sahnelerin kutlama, ziyafet, eğlence, haz, toplumdaki bir gruba karşı baskı kurma ve kontrol etme ile bu gruptan olan insanlara karşı acıma ve gizli yardım etme konularıyla ele alındığı tespit edilmiştir. Literatürde sinemadaki yemeğin fiziksel gücü temsiline ilişkin bir çalışmaya rastlanılmamakla birlikte yemek ve fiziksel güç ilişkisini bireysel üstünlük sağlama, cinsiyet, ataerki toplum düzeni bakımından ele alan çalışmalar (Sceats, 2014; Counihan ve Kaplan, 2003; Flannery ve Mincyte, 2010) ve sinemada yemeğin ekonomik durum, statü, itibar, yaşam biçimi, ve toplumsal-sınıfsal farklılıklarla ilişkili tüketimini gösteren toplumsal güce ilişkin temsilleri (Kanık, 2012; Kanık, 2017; Uçkan Çakır, Okat ve Koç, 2022) araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Araştırma sonucunda literatüre yönelik katkılar hedeflenmektedir. Yemeğin bireysel ve toplumsal yaşamındaki yeriyle en temel ihtiyaç olması bağlamında seyirciye izlerken kolaylıkla geçirebildiği duygular, sinema filmlerinde sürekli kullanılmasına yol açmakla birlikte temsillerine ilişkin araştırmaların sınırlılığı çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Araştırmanın bir kitle iletişim aracı olan sinema filmindeki yemek temsiliyi incelemesiyle iletişim ve gastronomi alanlarındaki disiplinlerarası

literatüre de farklı bir bakış açısı kazandırması beklenmektedir. Öte yandan yemeğin sinema filmleriyle birlikte televizyon dizi, film ve reklamlarındaki, dergilerdeki temsillerinin araştırılması disiplinlerarası literatürün gelişimine fayda sağlayacaktır. Çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırmada yalnızca nitel yöntemlerden göstergebilimsel analiz kullanılmış ve amaçlı örneklem yöntemiyle yalnızca bir film serisi örneklem olarak belirlenmiştir. Ek olarak çalışmada yemeğin yalnızca fiziksel ve toplumsal güç ile ilişkili sahneleri analiz edilmiştir.

Kaynakça

- Alhas, F. (2020). Tersine Göç: Cam Uçurum. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (4), 83-95.
- Altun, A. (2020). Sinemada ete dönüştürülen hayvanın temsili ve ataerkilliğin üretimi. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 47-59.
- Assan, N. (2023). Socio-cultural, economic, and environmental implications for innovation in sustainable food in Africa. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, 7, 1192422.
- Akdeniz, D. (2019). Alternatif bir gastronomi tarihi incelemesi: Resim sanatında yemek hazırlıkları ve mutfak sahneleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(2), 490-507.
- Aytaş, M., ve Demir, Y. (2024). Sergei Parajanov Sineması ve Kültürel İkonografi: Narın Rengi (1969) Filminin Göstergebilimsel Analizi. *Tykhe Sanat ve Tasarım Dergisi*, 9(16), 159-180.
- Boyacı, D. (2022). Savaşların ayrılmaz parçası: Mutfak cephesi ve gıda propagandası. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9(84), 1215–1223.
- Counihan, C. M., ve Kaplan, S. L. (2003). *Food and gender: Identity and power*. Routledge.
- Çakır, M. U., Şengül, S., ve Parmaksızoğlu, E. (2020). Sinema Perdesinde Gastronomi Görüntüsü: Yemeğin Sosyolojik Yansımaları (Gastronomy Image on the Movie Screen: The Sociological Reflections of Food). *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(4), 3173-3191.
- Çaycı, A. E. (2019). Sosyal medya’da dijital yemek kültürü. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 120-136.
- Çiçek, M. (2024). Bir Yöntem Sorunsalı: Söylem Çözümlemesi mi Göstergebilimsel Çözümleme mi?. *Kesit Akademi*, 9(37), 144-166.
- Çinay, H. H., ve Sezerel, H. (2020). Ferzan Özpetek Filmlerinde Gösterge Olarak Yemek: Mine Vaganti/Serseri Mayınlar Üzerine Bir İnceleme. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(1), 111-136. (sayfa 112)
- Demir, Ö., ve Çecen, N. (2015). Tarih sinema etkileşiminin popüler kültürdeki yeri. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 2(1), 13-18.
- Demirel, G. (2023). Açlık Sorunsalında Karakterin Kimlik Yolculuğu: Platform Filmi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (51), 374-390.
- Efron N. (Director). (2009). *Julie&Julia* [Sinema Filmi] Nora Efron, Lawrence Mark, Eric Çelik, Amy Robinson.
- Favreau J. (Director). (2014). *Chef* [Sinema Filmi] Jon Favreau, Sergei Bespalov.
- Flannery, E., ve Mincyte, D. (2010). Food as power. *Cultural Studies? Critical Methodologies*, 10(6), 423-427.
- Gaztelu-Urrutia G. (Director). (2019). *The Platform* [Sinema Filmi] Carlos Juarez.
- Gargaracı Kınay, A. (2024). Türk sofrada adabını konu alan araştırmalar üzerine bir inceleme. *International Journal of Eurasia Social Sciences* 14(55).
- Halmi, K. A. (2009). Perplexities and provocations of eating disorders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 50(1-2), 163-169.
- Harland, P. A. (2012). Banqueting values in the associations: rhetoric and reality. In *Meals in the Early Christian World: Social Formation, Experimentation, and Conflict at the Table* (pp. 73-85). New York: Palgrave Macmillan US.

- Jurgilaite, S. ve Pileliene, L. (2013). The assessment of product placement in lithuanian feaure movies used by lithuanian food producers. *Management Theory and Studies for Rural Bissnes and Infrastructure Development*. 35(2), 241-247
- Kanık, İ. (2012). *Seyirlik yemek: moderniteden postmoderniteye yemeğin sinematografisi* (317387)[Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi].Ulusal Tez Merkezi.
- Kanık, İ. (2017). İştah Sineması: Ferzan Özpetek. *Yemek ve Kültür*, 49, 108-117.
- Karaca, Ö. (2017). *Kanlı Şarap, Küflü Ekmek: Sömürgecilik*. İstanbul: MSN Yayıncılık ve Dağıtım.
- Kina, M. (2022). *Sinemada yemek kültürü ve gastronomik söylem: Tat alma duyusunun yaratımında göstergesel ve simgesel aktarımların incelenmesi* (731806)[Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi].Ulusal Tez Merkezi.
- Kırmızıkuşak, D., ve Aksoy, M. Geleneksel ailede yemek ve güç ilişkisi. *Journal of Gastronomy, Hospitality, and Travel*, 4(2), 183-198.
- Lagopoulos, A. P., ve Boklund-Lagopoulou, K. (2020). *Theory and methodology of semiotics: The tradition of Ferdinand de Saussure*. Walter de Gruyter GmbH ve Co KG.
- Lindenfeld, L., ve Parasecoli, F. (2023). Food and the senses in film. In *Food - Media - Senses: Interdisciplinary Approaches* (pp. 195-208).
- Lovhaug, A. L., Granheim, S. I., Djojoseparto, S. K., Harrington, J. M., Kamphuis, C. B., Poelman, M. P., ... ve Terragni, L. (2022). The potential of food environment policies to reduce socioeconomic inequalities in diets and to improve healthy diets among lower socioeconomic groups: an umbrella review. *BMC Public Health*, 22(1), 433.
- Mattar, L., Farran, N., Abi Kharma, J., ve Zeeni, N. (2019). Movie violence acutely affects food choices in young adults. *Eating behaviors*, 33, 7-12.
- Matthes, J., ve Naderer, B. (2019). Sugary, fatty, and prominent: food and beverage appearances in children's movies from 1991 to 2015. *Pediatric Obesity*, 14(4), e12488.
- Michael, N., ve Fuste-Forne, F. (2022). Marketing of luxurious gastronomic experiences on social media: The visual storytelling of luxury hotels. *International Journal of Tourism Research*, 24(6), 827-838.
- Oymak, B. İ. (2023). *Türk mutfak kültürü unsurlarının sinema perdesindeki yansımalarının göstergebilim yöntemi ile incelenmesi* (787718) [Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Önal Kılıç, S. (2024). Türkçe Mesnevilerin Toplu Yemek Törenlerinde Kültür, Kimlik ve İktidar. *Turcology Research*, 80(1).
- Özer, E. Z., ve Şalkamoğlu, B. (2024). Sinema Filmlerinde Gastronomi Semiyolojisi (Gastronomy Semiology in Moion Picture Film). *Journal of Tourism ve Gastronomy Studies*, 12(2), 1329-1346.
- Park, S., Sung, E., Choi, Y., Ryu, S., Chang, Y., ve Gittelsohn, J. (2017). Sociocultural factors influencing eating practices among office workers in urban South Korea. *Journal of nutrition education and behavior*, 49(6), 466-474.
- Paves, G. (2020). Un país para comérselo. Identidad y gastronomía en el cine de Bigas Luna. *Ética y Cine Journal*, 10(2), 49-63.
- Pilcher, J. M. (2023). *Food in world history*. Routledge.
- Reyt, G. (2023). Gelenek ve Beslenen Kimlik: La Binerie Mont-Royal'de Medya Söylemleri. *İletişimci. Revue de Communication Sociale et Public*, (37), XX.
- Rozin, P. (1996). The socio-cultural context of eating and food choice. In *Food choice, acceptance and consumption* (pp. 83-104). Boston, MA: Springer US.
- Sakarya, A., Alkan, A., ve Dörtüol, İ. T. (2020). Tüketim Sosyolojisi'nin Dünyü, Bugünü ve Yarını. *Pazarlama İlgörüsü Üzerine Çalışmalar*, 4(1), 1-12.
- Sceats, S. (2014). Eating the evidence: women, power and food. In *Image and Power* (pp. 117-127). Routledge.

- Sırıklı, Ö. G. İ. K., ve Kara, H. H. (2024). Yemeğe dair tabuların sosyal etkileşimdeki yeri. *Yemek ve İçmenin İletişimi*, 125.
- Şen, Ö., ve Candan, G. (2023). Panoptikon ve Gastronominin Sinemaya Yansıması: The Platform Film Analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 839-856.
- Şenel, P., ve Sevişen, M. (2023). Food Propaganda in the World Wars: A Review on Food Posters. *Journal of Tourism ve Gastronomy Studies*, 11(4), 2878-2897.
- Tunc, T. E. (2012). Less sugar, more warships: Food as American propaganda in the First World War. *War in History*, 19(2), 193-216.
- Uçkan Çakır, M., Okat, Ç., ve Koç, P. (2022). Sinemada sosyal sınıf olgusunun yemek üzerinden aktarımı: snowpiercer filminin göstergebilimsel analizi. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 5(2), 710-723.
- Ulusoy, H., ve Rakıcıoğlu, N. (2019). Glutensiz diyetin sağlık üzerine etkileri. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 47(2), 87-92.
- Uysal, M. (2024). Dede Korkut Ve Kutadgu Bilig Eserleri Üzerinden Yemeğin Farklı Toplumsal Örgütlenme Biçimlerinde Anlamı. *Milli Folklor*, 18(141), 66-77.
- Üner, E. H. (2024). Gastro politika: politik bir araç olarak yemek. *Tourism and Recreation*, 6(1),13-21.
- Yasoshima, J.R. (2012). Food on the screen: the representations of food in the movies. *Rosa Dos Ventos-Turismo e Hospitalidade*, 4(3), 300-316.
- Yeşilçimen, P. (2023). *Vejeteryan Beslenme Tercihleri ve Destinasyon Seçimi*. İstanbul: Kutlu Yayınevi.